

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

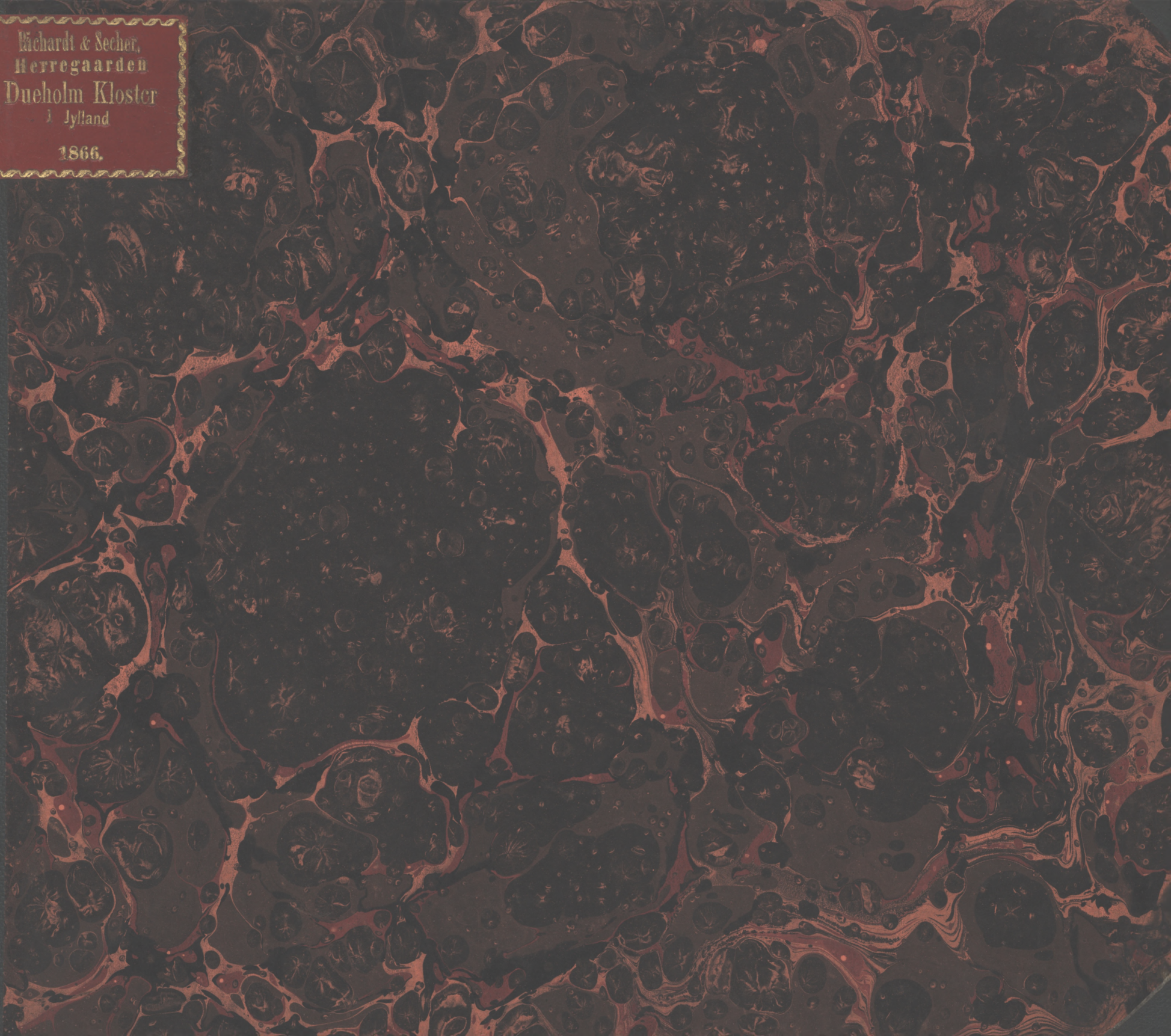
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Secher,
Herregaarden
Dueholm Kloster
Jylland

1866.

DUEHOLM KLOSTER

i Jylland.

DUEHOLM KLOSTER

i Jylland.

Lige uden for Byen Nykjøbing paa Morsø og paa Byens vestlige Side ligger Herregaarden Dueholm Kloster, i Thisted Amt, Nykjøbing Sogn. Den var i Middelalderen et Johanniterhus eller saakaldet Kommenderi. Naar og af hvem det er stiftet, vides ej, men ifkun at det er ældre end Aar 1351. Klosteret var helliget Johannes Døberen og Marie Magdalene; Præsterne, der kaldtes Korsbrødre, og hvis Tal i det mindste har været tolv, stode under en Prior. Det fik efterhaanden et stort Forbegods paa Mors, i Thy og i Salling. Saaledes overlod Fru Kirstine af Ager, Hr. Niels Griffens Enke, det 1388 1 Gaard i Vester-Asfels, og 1389 gav Peder Magnussen det 1 Gaard i Løderup, 1401 gav Hr. Jens Thomesen det nogen Ejendom i Ravtrup, og 1402 fik det af Anders Nielsen (Sappi) til Asdal 1 Gaard i Torsbo Sogn og af Thorkild Jensen af Blirtrup (Blistrup) 1 Gaard i Sæby. I Aaret 1407 skjøbde Fru Eline, Hr. Ebbe Strangesens Enke, sin Gaard Kolstorp til Klosteret for to ugelige Messer til Somfru Mariæ Vre. 1408 gav Priorinden Inger af Vor Frue Kloster i Aalborg Dueholm Kloster en øde Gaard i Vile (Vejerølev Sogn), for at der i tre Aar skulde holdes en ugelig Sjælemesse for Katharine Tepsdotter, og s. A. skjøbde Jens Raas det 4 Gaarde i Vile Sogn, Harre Herred og 1 Gaard og 1 Bol i Ravtrup Sogn. 1409 gav Fru Marin det alt sit Gods i Tølbj, og 1410 skjøbde Inger Thorkildsbatter, Mikkel Pedersens Enke, det paa Sønder Herreds Ting den middelste (mellemste) Mølne (Mølle) i Løderup med Tilliggende og Damsbund for 3 \mathbb{K} Mel og aarlig 1 \mathbb{K} Mel hendes Livstid og en aarlig Begængelse for hende og hendes Husbonde efter hendes Død. 1411 gav Johan Jakobsen det 1 Gaard i Sønder Lyby (i Salling), for hvilken Prioren aarlig Torsdagen efter hellig Olufs Dag (29de Juli) skulde give Mad til sex fattige og holde sex Messer for hans afdøde Husfrues Inger Mikkelshatters Sjæl. 1418 gav Bønderen Magnus Andersen af Næs Klosteret 1 Gaard i Sejerølev for Billum Nielsens Sjælemesse. 1419 skjøbde Jes Frost af Trøsløegaard det noget Gods i Tøving (Galtrup Sogn). 1420 grundlagde Hr. Niels Krabbe St. Hans Evangelists og den hellige Erasmus's Alter i Klosterkirken og bered en Messe hver Dag i Ugen med Undtagelse af Søndagen for ham,

hans Husfrue og deres Forældre, og dertil lagde han Nørre Mølle i Vejerølev (Vejerølev) paa Mors, Gaardene Over- og Nedre-Sønderup i Harve (Harre) Sogn, 1 Bol i Harve og 1 Gaard i Bobum (Hjerf Sogn), Harve Herred (Salling) med al sin øde Jord sammesteds. Ogsaa udstædte han et Gælsbrev paa 100 lybste Mark til et Vikariebømme i Klosteret og fastsatte, at Klosteret, hvis han døde, førend denne Sum var udredet, maatte holde sig til hans Gods i Vejerølev, og 1424 gav han det Skjøde paa Mølledam og Damsbund til Nørre Mølle sammesteds. 1422 gav Fru Sibsel Egisdatter Klosteret Skjøde paa 2 Gaarde i Tøving og paa 1 Gaard i Fjellerslev, Dvtrup Sogn, Sønder Herred. I Aaret 1424 tilskjøbde Eline Mikkelshatters det 1 Gaard i Tyvshøj (Tølse), som hendes Fader havde faaet med hendes Moder, imod en ugelig Messe for St. Anne Alter for hendes, hendes Forældres og hendes Søns Sjæle og 6 \mathbb{K} Korn i hendes Livstid, og end videre gav hun det 1 Gaard i Tøbering „for Hus, Værelse, Eng, Fægang og Tørvegrøft“, som Klosterets Forstander skulde hvide hende i hendes Levedage, ligesom hun og gav det „sit Vostab og sine rørende Penninge“ efter hendes Død, hvad ænten hun selv tog Kors eller ej. S. A. gav Hr. Niels Skram og hans Frue Else Nielsdatter GLOB det 1 Gaard i Alsted paa Mors, og Aaret efter fik det af Johannes Svendsen nogen Rettighed i Saltkjelder paa Væø. 1426 pantfattede Mikkel Andersen Høvegaard (i Tølse Sogn) til Esbern Snefogel, Borgemeester i Nykjøbing, og gav derefter Klosteret Brev paa at maatte indløse Gaarden; ogsaa gav han det 1 Gaard i Sejerølev By. 1427 fik Klosteret af Anders Nielsen 2 Gaarde i Ørving, hvorimod han skulde have den Jord, Klosteret havde udvist ham til at bygge sig en Bolig paa, og Kaaugaardsrum, end videre 2 \mathbb{K} Rug, 4 \mathbb{K} Byg, 4 Røer, som skulde gaa paa Græs med Klosterets Hjord, 2 Heste i Tøjr paa Klosterets Mark, 4 Væs Hø, Tørvegrøft og Lyngslæt efter sin Tarv. 1430 gav Else Pedersdatter Klosteret 1 Gaard i Sønder-Draaby og skulde derfor have Græs og Fægang til 6 Røer, Eng til 8 Væs Hø og Skibebrand paa Klosterets Hebe sin Livstid og efter sin Død Begravelsessted i Klosteret. S. A. gav Præsten Hr. Anders Frost det 1 Gaard i Sundby, og Ridder Lyder Rabel tilskjøbde det 1 Gaard i Startved (Tved) og 3 Gaarde i Raase (Hillerslev Herred,

DUEHOLM KLOSTER

i Jylland.

Hjardemaal Sogn); 1440 gav hans Hustru Fru Mette Jensdatter Due det Klavstrup Gaard (i samme Sogn) og 1442 gav hun, som da var hans Enke, dette Kloster 2 Gaarde i Klavstrup og 1 Gaard i Østerild for en sunge Torsdagsmesse for Guds Legems Alter; dog skulde denne Messe regnes med i den daglige Messe, som Munkene havde givet hende og hendes afdøde Mand Brev paa. 1432 gave Bæbnerne Anders og Jes Henriksøn og Erik Rid for sin Moders Fru Karines Begravelsessted Klosteret den Grund ved den „medelste Mølnædam“ i Løderup, og de stadfæstede sin Faders Gave af Høven ved Dalgaard, og dersom de havde nogen Ret til den Jord, som laa til Vestergaard i Løderup, vilde de gerne unde Klosteret den. 1439 skjøbede Erik Nielsen (Kotfeld) af Brodstov det 1 Gaard i Østlås og 1 Gaard i Høgstrup, ligesom Bæbneren Peder Mogensen af Gulborp (Gullerup) gav det 1 Gaard ved Hylbige (Lølse Sogn), og den før nævnte Erik Rid i Tørsbød gav det Skjøde paa 1 Gaard i Sejerslev for en ugelig Messe, der skulde holdes for Peder Pedersen Bangs Sjæl; denne Mand havde Jes Mikkelens Munk slaet ihjel. 1441 gav Anders Persøn af Faartoft det en Loft ved Vilse næst ved Klosterets Gaard. Aaret efter fik det af Jomfru Cecilie Pedersdatter 1 Gaard i Hjerm Herred, Navr Sogn og Alstrup By, hvorfor hun af Klosteret skulde nyde fri Bolig, Græsning paa Klosterets Mark til 6 Røer, 2 Heste, 6 Svin og 20 Faar, 20 Læs Eng og fri Tørvegrøst paa Klosterets Hebe. 1444 lovede Prioeren at holde hvert Aar to Begængelser for Fru Karine Nielsdatter Krabbes Sjæl, imod at hun afstod 1 Gaard i Lovestrup (Løstrup), Harre Herred. Denne Fru Karine af Blytrup var Aaret derefter Enke, og hun gav da tillige med sin Broder Morten Krabbe til Bustrup Damgaard i Lovestrup Sogn til Klosteret. Fru Karine havde været gift med Henrik Erikson. Efter sin Broder Mortens Raad gav hun Klosteret 1457 1 Gaard i Vejerslev i Steden for den Gaard i Ramsing, hendes afdøde Søn Peder Henriksen i sin sidste Villie havde givet det, og desuden mageskiftede hun med Klosteret og fik da Gaarden Sjøborg i Vejerslev imod Klosterets Gaard i Nørlem. 1447 gav Fru Cecilie Pedersdatter, Sep Røds Enke, Dueholm Kloster 1 Gaard i Sundby (paa Mors) med saabant Skjel, at Prior og Brødre skulde fly tolv Præster til hendes Udfærd (Begravelse) og sørge for hende som for en anden Søster, der bar Kors, med Messer og andre gode Gjæringer, og hvis hende lystede at tage Kors, da skulde de give hende det uden andet Vederlag. 1452 skjøbede Bæbneren Svenning Andersen Klosteret 2 Gaarde i Bodstrup (Lølse Sogn) for den Kost og Bekvæmlichkeit, han og hans Dreng (Tjener) skulde have i Klosteret for Livstid, og to Aar senere gav han det et øde Gaardssted Krogsgaard, ligeledes i Bodstrup, paa det Vilkaar, at hans Søn

Povel Svenningesen skulde optages som Fuldbroder i Prioerens og Munkenes Broderstab, at han skulde have Kors og et godt Par ny Klæder og Korsøl, om han, naar han kom til Skjels-Ålder, vilde være Munk; men vilde han ej dette, da skulde de lade holde en ugelig Sjælemesse for Vor Frue Alter. 1452 fik Klosteret en anden Gave, i det Adelsmanden Mogens Pedersen af Damgaard tilskjøbede det 1 Gaard i Fjellerslev, Dvtrup Sogn, for at der skulde holdes en ugelig Messe for Vor Frue Alter, hvor han udvalgte sit sidste Hvilested. 1453 fik Klosteret af Mikkel Due 4 Gaarde i Tved Sogn (Hillerslev Herred i Thy), som Prioeren Jens Brun selv indløste fra Bæbneren Jens Lavridsøn for 17 lødige Mark. Vilde Mikkel Due eller hans Arvinge have dette Gods til Mageskifte, skulde de derfor vederlægge Klosteret det med godt Jordegods i Thy, som hvede 1 Læst Korn aarlig. 1454 gav Peder Winter af Nandrup det 1 Bol i Gjerleslev, og Matis Gjødsøn af Born (Vaggesvogn i Bendshøvel) gav det 1 Gaard i Nors Sogn, Hillerslev Herred. S. A. skjøbede Fru Else Jensdatter Frost det 1 Gaard i Løving, og 1455 gav hendes Mand Albert Skeel af Frøsløvsgaard det 1 Gaard, kaldet Hases Jord, i Sundby (Nørre Herred). 1460 pantsatte den før omtalte Svenning Andersen til Klosterets Prior for 200 lybste Mark i Gulb sin Gaard i Bodstrup, hvilken, om den inden fire Aar indløstes, Klosteret skulde have med saabant Skjel, at Munkene skulde hvide ham Kost, Hus og Varme sine Levedage og nu strax iføre ham St. Johannes-Ordenens Klæder. 1472 skjøbede Bæbneren Mogens Rist i Toftum og Fru Mette Friis Klosteret 1 Gaard i Heltborg Sogn (Thy) paa det Vilkaar, at Prioeren skulde give dem et velbygget Hus ved Klosteret og unde dem at have 6 Røer, 2 Heste og 20 Faar til Græsning paa Klosterets Mark, en Eng og fri Tørvegrøst. 1493 solgte Hr. Brebbjørn Pødebust af Vosborg til Dueholm Kloster en Del Jordegods i Thy, som hans Fader Lavs Pødebust og han tilforn havde pantsat Klosteret for 500 Mark i godt Gulb og danske Peninge. 1496 skjøbede Prioeren af Ø Kloster Gerlof Mortensen det 3 Gaarde imod, at der skulde holdes hver Uge tre Messer for Johannes Døberens Alter der i Klosteret. 1512 gav Niels Krabbe til Tandrup Afkald paa 1 Gaard i Ginderup i Thy, som hans Hustrus Søster Fru Karine Vosdatter, hans Barnebets Enke, havde givet i Sjølægave til Dueholm Kloster for Begravelsessted og Delagtighed i Munkenes gode Gjæringer. 1515 gav Fru Karine Erikdatter til Vollerup (Ullerupgaard) noget Gods i Thy til Klosteret, som derfor skulde lade holde en ugelig Messe for Johannes Evangelistens Alter og en Martid for hendes Mand Hennike Rirts og hendes Søns Erik Henniksens Sjæle. Foruden disse havde Klosteret ikke faa andre Belgjører. Dette store Jordegods fremkaldte stundum

DUEHOLM KLOSTER

i Jylland.

Retstrætter. Saalebes affagdes der 1460 i Klosteret efter Rigens Hovmesters Hr. Erik Ottesen Rosenkrands's Paabud Dom imellem Prioren Jens Brun og Peder Winter af Randrup om 1 Gaard i Bodstrup; Dommerne vare Ridder Stygge og Bæbnerne Morten Krabbe, Peder Sur og Sep Bagge. 1473 gjorde Munkene paa Nørre Herreds Ting en Saghævd paa Kolstrups og Betels Markstjæl (tæt ved Nyljøbing) imod Borgemester Jens Nielsen, som vædelig havde labet opkaste en Skjellsten, og paa denne Saghævd fik Klosteret Kongens Stadfæstelse ved Rigens Kansler. 1474 gjorde Prioren selv tolfte en Saghævd paa Klosterets Mølle og ligeledes paa St. Jørgens Torb, hvor som helst den fandtes i Nyljøbing.

Imellem Klosteret og Nyljøbing By har der stundum været Strid. Sandsynligvis skylder Byen Klosteret sin Oprindelse; for dum laa her nogle Landsbyer, hvis Kirke, før Reformationen helliget St. Klemens, endnu er Byens Sognkirke. Afskillige Retsfager synes at godtgjøre, at Byens Borgere have været Klosterets Fæstere. Længe havde Kirken tilhørt Klosteret; men 1422 vilde Borgerne gjøre det Herligheds- og Kaldsretten stridig, i det de paaftode, at sliq Ret tilhørte Kongen. Da godtgjorde Prioren Jens Brun ved et Tingsvidne, at denne Ret ikkun tilkom Brødrene, der havde faaet den af Bispen i Børglum. Striden kan imidlertid ikke have været langvarig; thi Borgerne vilde hellere modtage en Præst af Klosteret end af Bispen. De streve nemlig 1433 Kongen til, at Bispen vilde gjøre Indgreb i Klosterets 40 Aar gamle Ret til at ubnævne Præster til Byens Kirke, og de bade derfor Kongen om at hjælpe dem i denne Sag. Et Hundrebaar senere havde Brødrene atter Strid med Borgerne om et af de sidst nævnte stiftet Hellig Lands Hospital, hvilket Munkene gjorde Krav paa. Der læredes over, at disse ikke holdt det saalebes, som de borde. Skjønt Frederik den første forbød Munkene at give sig af med dette Hospital, maatte Borgerne dog indgaa Forlig med dem. Det til Hospitalet hørende Kapel blev efter Reformationen Byens Raadhus.

Af Klosterets Priorer eller Kommendatorer mærkes følgende: Johan Povelzen 1407 og 1411, Johan Pedersen 1423, Lavrids Jensen 1433 og 1445. I en lang Arrække, nemlig fra 1435 til 1460, med Undtagelse af Aaret 1445, var Jens Brun Prior. Han udstæbte den 18de Oktober 1453 tillige med fire Konventsbrødre og de to Bæbnerne Morten Krabbe og Anders Thomesen et Vidne om, at de to Dannemænd Præsterne Hr. Niels Hansen i Løderup og Hr. Jøsef Lavridsen i Tømmerby, den sidst nævnte tillige Kansler hos Biskop Sep af Vendsyssel, havde mødt i Klosterets Stue og der udsagt, at de begge havde været Kanslere i fem Aar hos afbøde Biskop Gert af Vendsyssel og haft hans Segl hos

sig, og at det ej var dem vitterligt, at Biskop Gert havde givet sit Segl ud for noget Pant vedkommende sit Arvegods ænten til Hr. Erik Erikssen Løvenhalk til Avnsbjerg, hans Søstersøn eller nogen anden i den Tid, de havde været i Bispen's Tjeneste. Med den før nævnte Svenning Andersen havde han en Strid, som afgjordes 1458 i Klosterkirkens søndre Kapel derved, at Prioren i Andvorbstov, der ogsaa hed Jens Brun, tillige med Borgemeisterne i Nyljøbing fik stiftet Forlig og Venstabs imellem dem. Efter at have været Prior i Andvorbstov i det mindste indtil Aaret 1465 eller 1466, kom Jens Brun til Dueholm, maaste som sin Navnes nærmeste Eftermand. Den 4de Paaftedag 1471 gjorde han et Magestifte med Kronen, hvorved Klosteret fik 3 Gaarde i Fryksbrønd, Løderup Sogn, som skulde 18 Æ Korn og 3 Æ Smør, imod at afstaa 6 af sine Gaarde i Draabhy, som gave 18 Æ Korn og 6 Æ Smør. Den følgende Prior Bertil Thomesen stadfæstede den 26de Februar 1472 dette Magestifte; han var ogsaa Prior 1474. I Aaret 1479 og 1481 var Povel Svenningsen Prior, og fra 1493 til 1522 havde Christiern Pedersen, der var Doktor og Magister, denne Værdighed. I det mindste i nogen Tid under hans Styrelse synes Klosteret at have været fattigt, eftersom Andvorbstov Klosters Prior 1519 ubredebe 80 Lod Sølv til Kronen i Steben for Dueholm Kloster. 1523 var Jens Nielsen Klosterets Forstander og udstæbte da en Saghævd paa Gaarden Dymbdal. Den sidste Prior var Mester Jakob Jensen, der i Aaret 1535 fik Bestyttelsessbrev af den ubvalgte Konge. Aaret efter tilstjødde han Niels Jensen Rotfeld til Brobstov nogle af Klosterets Gaarde i Salling, og s. A. fik han et Kongebrev til Klosterets Tjenere, at de skulde være ham hørige og lybige, give ham Skuld og Landgilde og hde ham Arbejde og anden Rettighed.

Kort efter gennemførtes Reformationen, og Dueholm Kloster inddroges da under Kronen. I Aaret 1539 fik Hr. Niels Lange til Rørgaard det som Pantelen for en Sum af 1000 Daler (Specier), han havde laant Kongen. Det paalagdes ham at forsørge Prioren og Munkene med vedbørligt Underhold til Klæde og Føde og ikke at forhugge Stovene, hvilket sidste synes at vidne om, at den Gang ikke var saa skovløs, som den nu des værre er. Han blev siden tillige Lensmand paa Riberhus og bøde som Medlem af Rigsraadet 1565. To Aar derefter fik hans Enke Fru Abel Skeel Gælds-brev af Frederik den anden paa 4000 Daler, som hendes afbøde Husbonde havde lovet og sagt god for til Hertug Ulrik af Mecklenborg, og som hun i Kongens Vegne havde udredet; med denne Sum forhøjedes hendes Pant paa Dueholm Kloster. Hun havde lenet det følgende Aar, og da udgjorde Godset 134 Gaarde, 15 Voldsteder og 34 Huse. 1588 og indtil 1ste Maj 1600 var Henning v. Reventlow til Zisenborf Lensmand. Efter ham fik Rente-

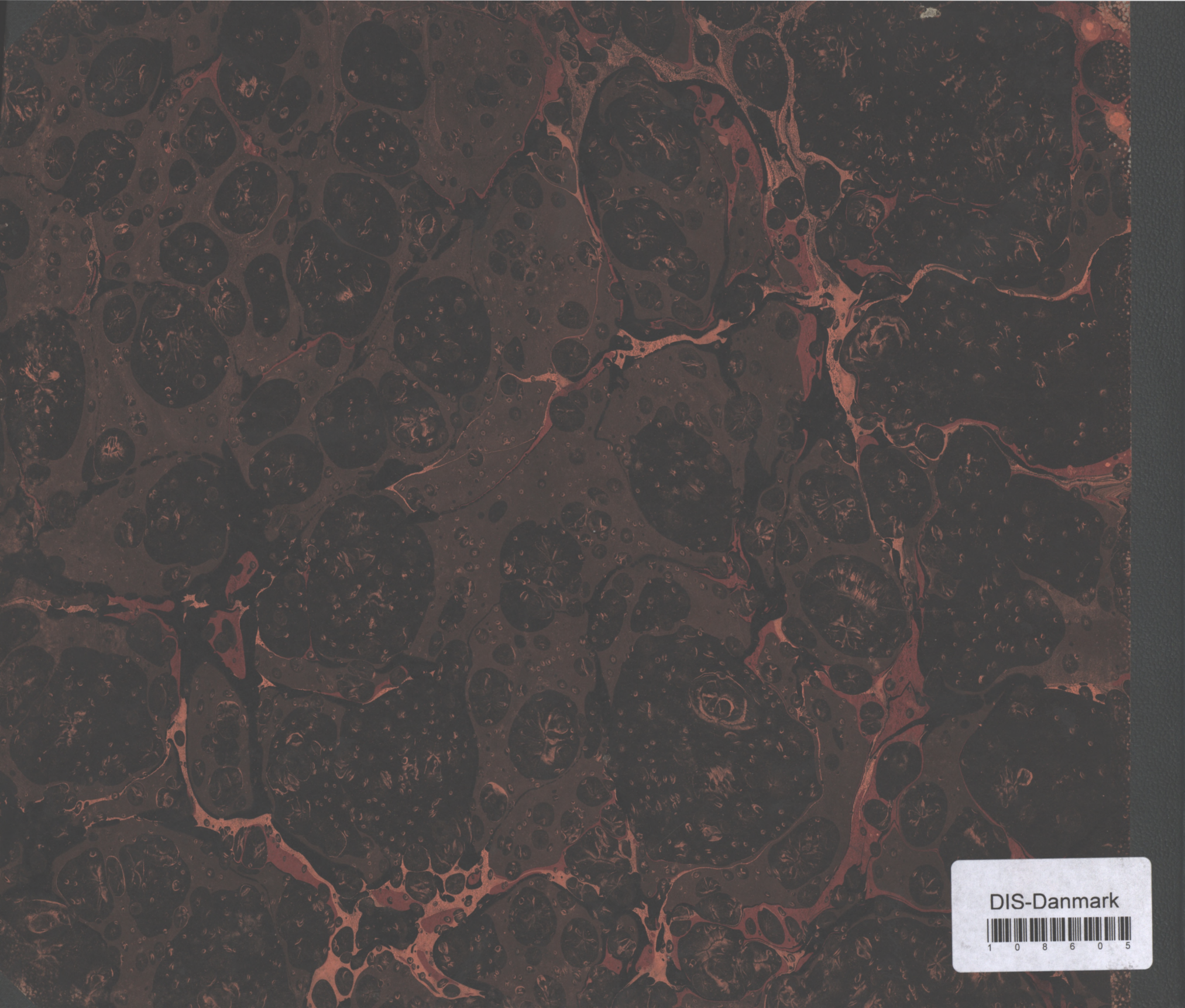
DUEHOLM KLOSTER

i Jylland.

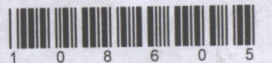
mesteren Enevold Kruse til Hjermslevgaard, senere Stattholder i Norge, dette Len, som 1ste Maj 1606 gik over til hans Broder Lavriks Kruse til Svendstrup; denne var død 1ste Maj 1609, da Otte Skeel til Hammel-mose, som endnu havde det 1624, blev hans Eftermand. I Aaret 1640 var Jørgen Krag til Endrupholm Lensmand paa Dueholm Kloster. Til en af Kongens Sekretærer skrev han den 1ste Februar et Brev, hvori han udbeder sig at faa meddelt Kongens Villie med Hensyn til adskillige Sager: To af Lenets Fæstebønder i Sundby havde huset og hjulpet sin Broder, der var dømt fribløv for at have dræbt sin Kone, saa at den sidste Lensmands Ridesfoged ikke kunde faa fængslet ham, end videre havde de vist sig ulydige, hvisaarlag der var affagt to Domme over dem; han ønsker nu at vide, om den Sag maa aftinges med dem, og de igjen maa komme til sine Gaarde. Hans andet Spørgsmaal er, om den Egtemand, der har et Varn med et andet Kvindfolk, som er beslagt med ham i tredje Led, maa være Kronens Fæster, efter at de begge have maattet bøde efter yderste Verne. Ligeledes ønsker han Sekretærens Betænkning om, hvorlunde der skal forholde med de 2 Officersgaarde i Lenet, hvilke ere ublagte til Underofficerers Besoldning; hans Formand havde faaet Paabud om at lade Vandgilden følge disse Gaarde og siden føre den til Regnskab. Ogsaa udbeder han sig et Kongebrev om, at Fæsterne skulle føre Lenets Korn hen til de Steder, hvor det kan indkøbes. Godset i Klustrup (Hillerslev Herred, Hunstrup Sogn) havde for lang Tid siden taget megen Skade paa Færdist, Eng og Brændsel paa Grund af Sandflugt; men nu tror han, at det igjen er kommet til Kræfter, og at han alene derfor ikke bør bære al Skaden, da intet godtgøres ham af Fordebogen. Med Nyligbing har han nogen Strid især om Fiskeriet; men Klostersets Ejendomsbreve ere ødelagte af Tjenden under den sidste tyffe Krig; derfor udbeder han sig en Af-skrift af de gamle bidhørende Papirer. Derom maa man henvende sig til Jørgen Kruse til Hjermslevgaard og hans Medarvinge og til Otte Skeels Enke, Fru Birgitte Lindenov. Otte Skeel har altsaa været hans nærmeste Formand. End videre udbeder han sig, at det maa paalægges Bønderne at indfinde sig i Tide om Morgenen under Hø- og Kornhøsten og til andet Arbejde, som stiftes dem imellem, at der maa fastsættes en Bøde af 4 ß for hver Time de møde for sent, hvilke Bøder skulle føres Kronen til Regnskab, og at de maa stande Lensmanden til Rette for den Skade, han monne lide ved deres Forsømmelse. Christoffer Hvas og Mogens Høg kunne optage Syn over Klustrup, for at det kan ses, hvad Bønderne der ere i Stand til at svare.

Kort efter Enevoldens Indførelse ophørte Dueholm Kloster at være Krongods. Den 13de til 15de Maj 1663 gjorde Dve Suel til Billestrup og Jørgen Seefeld Udlæg i dets Ejendomme til Povel Klingenberg, som den 14de Juni 1664 fik Skjøde paa Hovedgaard, Rabegaard og Bøndergods, hvis Hartkorn i alt var 1255 Tdr., der beregnes til 35 Rdlr. Tønden, dermed fulgte en Del Gæsterihavre m. m., og hele Værdien udgjorde 48,770 Rdlr. Kongen forbeholdt sig Kalbs- og Herlighedsretten og Indløsningsret, dog med billig Godtgjørelse for de udførte Forbebringinger. Denne Ret maa Kongen nogle Aar efter have benyttet; thi da ublagdes Gaard og Gods til en anden af Statens Kreditorer Leonhard Marselis, hvis Hustru Metta v. d. Kamer døde paa Dueholm 1680. Senere Gjere have været en Øverste v. Brockdorff fra Holsten, derpaa Konferensraad Povel v. Klingenberg, der ligesom Faderen ejede Højris (paa Mors). Hans Enke Fru Ulrika Augusta v. Speckhan folgte Gaarden 1755 til den hidtilværende Forpagter Anders Tøtterup, efter hvem den tilhørte Povel Tøtterup, som ejede Dueholm Kloster 1770. Da var Hovedgaardens fri Hartkorn Ager og Eng 42 Tdr. 3 Skpr. 2 Fdk. 1 Alb. og Møllestjlb 2 Tdr. 1 Skpe., imedens Bøndergodset udgjorde Ager og Eng 256 Tdr. 6 Skpr. 1 Fdk. 1³/₄ Alb., Møllestjlb 5 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. og Tiender 99 Tdr. I denne Tid blev Gaarden indtil langt ind i det 19de Hundrebaar, da den kjøbtes af Agent Nyholm for 165,000 Rdlr. Den Gang hørte saa godt som alt Bøndergodset og alle Tienderne til. Disse Herligheder afhændede han og folgte Gaarden 1849 for 80,000 Rdl. til Fuldmægtig Pers, som derpaa udparcellerede 250 Tdr. Land af Markerne og 1865 folgte Gaarden for 78,000 Rdl. til cand. philos. N. Nyholm, den næst sidste Gjerns Søn.

Stuehuset bestaar af en Hovedfløj og to Sidesløje, en Etage. Den ældre Halvdel af Hovedfløjen har rundbuede Vinduer og tykke Mure, imedens den anden Halvdel er fra en nyere Tid; denne Del er bygget tværs over en Aa, der løber over et Hjørne af Gaarden og ud under Hestestalden og tilsidst falder i Limfjorden. Kostalden og Mælkeribygningen have ogsaa Spor af rundbuede Døre og Vinduer. I Brolægningen er der Levninger af gamle Ligstene. Udhøfene ere opførte Aar 1774. Gaarden har en meget smuk Have med gamle Træer. Den ligger tæt ved Limfjorden, der her danner den saakaldte Klosterbugt. Over Fjorden ser man Sallings høje Bakker og Derne Fur og Livø. Fladeindholdet er 270 Tdr. Land Ager og over 80 Tdr. Land Eng og Tørvemose. Hartkornet er 28 Tdr. 1 Skpe. 2 Fdk. 1¹/₄ Alb., og til Gaarden høre 5 Fæstehuse med „ Tdr. 6 Skpr. 2 Fdk. 2¹/₂ Alb. Hartkorn.

DIS-Danmark

1 0 8 6 0 5